

АМЕРИКАНІЗМИ, ІННОВАЦІЇ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Доп. - Овсієнко О.М., ПР-11.
Наук. кер. - ст. викл. Таценко Н. В.

Система англійської мови характеризується двома яскраво вираженими (біполярними) центрами, мікросистемами американської англійської та британської англійської мов, які протистоять одна одній комплексними відмінностями на всіх мовних рівнях. На сучасному етапі розвитку цих двох мов, що відбувається у процесі глобалізації, їхній взаємовплив стає інтенсивнішим. Провідну роль тут займає американська англійська: утворені в цій мовній системі інновації дуже швидко поширюються за межі країни і починають використовуватися британцями, а потім й іншими країнами.

Результати семантичних процесів і змін, викликаних соціально-політичним та науковим розвитком американського суспільства, знаходять своє втілення в мовних явищах, які все більше пронизують англійську мову і впливають на існуючі семантичні підсистеми та угруповання. Актуальність процесів і явищ, співвіднесених із сучасним етапом науково-технічного прогресу, а також із розвитком суспільства, обумовлює прагнення носіїв мови відбити відповідні поняття варіативними мовними засобами. Це призводить до постійної зміни лексичного фонду мови: деякі слова виходять із вжитку, їхнє місце займають інші і поповнюють словниковий склад мови. Виникнення нових слів може стати причиною деяких трансформацій у лексичному складі мови, тому всі інноваційні процеси потребують ретельного вивчення.

В якості одиниці еволюції мови, як відомо, виступає зміна номінації, тобто співвідношення між тим, що позначається і тим, що позначає. Взагалі, можливі три елементарні зміни в процесі найменування: використання вже існуючого в мові знака для позначення нового об'єкта, введення нового знаку для позначення об'єкта, що вже має назву в мові, а також введення

нового знаку, що надає нове значення об'єкту, який він позначає. Іншими словами, неологізми або інновації – це нові слова (стійкі словосполучення), які є новими або за змістом, або за формою (або і за формою, і за змістом).

Як показують дослідження, на сучасному етапі розвитку мови найбільшу кількість інновацій складають власне неологізми та семантичні інновації. Виникнення великої кількості перших пов'язане із зростаючою потребою суспільства дати назви новим реаліям, які виникли внаслідок науково-технічного прогресу. А поява значної кількості семантичних інновацій обумовлюється постійним розвитком мови, в якому чималу роль відіграють креативні здібності носіїв мови. Існує багато словотворчих моделей, але їх активність по-різному відображається в певних сферах життя американського суспільства.

Безперервний розвиток науки та техніки, а також вплив зовнішньополітичних чинників на розвиток американського суспільства робить найбільш “продуктивними” (з лексичної точки зору) інформаційну, політичну та соціальну сфери.

Комплексний аналіз нових мовних одиниць на морфологічному та лексико-синтаксичному рівнях в цих сферах показав, що лексичні одиниці проявляють високу прагматичну мобільність, переходячи із одного функціонального стилю в інший (із медичного у військовий, або із спортивного в політичний); під час утворення нових слів нерідко має місце явище пейорації (виникнення негативної оцінки) та енантіосемії (зміна знака оцінки на протилежний).

Інноваційні процеси в мові стають чинниками, які сприяють активній деспеціалізації лексичних одиниць, у результаті чого терміни вживаються у загальнолітературній мові в нових, як правило, переносних значеннях. Широкого розповсюдження набуває явище “поліномінації”, тобто коли одне поняття, одна річ (важлива в даних умовах) одержує декілька, нерідко значну кількість найменувань. У той же час виникає особливий тип неологізмів - ретроніми, під якими маються на увазі нові позначення уже відомих предметів у

зв'язку з появою нових різновидів таких предметів і необхідністю тим самим більш чіткого розмежування старого і нового поняття. Подібне явище отримало назву "диференціюючої реномінації".

Утворення нових слів шляхом метонімічного переносу та евфемізації призводить до змін в семантичній структурі як лексеми в цілому, так і в її окремому варіанті.

З точки зору морфології під час створення американських неологізмів відбуваються такі процеси:

- виникають нові афікси, напівафікси та афіксоїди, зокрема *cyber-*, *tele-*, *-erati*, *kibi-*, *dot.*, *com.* та інші.
- посилюється тенденція створення багатокomпонентних комбінацій;
- у зв'язку із тенденцією раціоналізації англійської мови та економії мовних зусиль набуває більшого масштабу скорочення слів, особливо абрєвіація та створення акронімів;
- відбувається процес накопичення морфологічних неологізмів на основі нових моделей словотвору, зокрема "абрєвіація + іменник", "іменник + числівник", "частка + іменник".

Отже, тенденція утворення нових лексичних одиниць, що має місце в інформаційному, політичному та соціальному просторах американського суспільства, значною мірою впливає на словниковий склад англійської мови і у зв'язку з цим відбуваються певні зміни в традиційній семантичній системі. Це потрібно брати до уваги, вивчаючи лексико-семантичні процеси розвитку англійської мови.

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ СПОРТИВНИХ ТЕРМІНІВ

Доп. - Ворушило Я. В., ПР-13.
Наук. кер. - ст. викл. Таценко Н. В.

Спортивна лексика є доволі специфічною. Її специфіка полягає, з одного боку, в її професійності, а тому,